

TIDSSKRIFT FOR DANSK

Sundhedsvæsen

86. årgang / Nr. 5 / Juni 2010

 *Dansk Selskab
for ledelse i
Sundhedsvæsenet*

- Sundhedsvæsenet i krig
- Kommunalt opråb til regionerne
- Økonomiske udfordringer skaber nødvendige forandringer

Øget fokus på militærmedicin

– i takt med forsvarets internationale engagement

Af Erik Darre
Generallæge,
Chef for Forsvarets
Sundhedstjeneste

Den første Golfkrig i 1991 blev starten på en fortsat og øget international fokusering for dansk militærmedicin. Danmark bidrog dengang på det medicinske område med 30 læger, sygeplejersker og hjælpepersonale til et engelsk felthospital i Golf området, et dansk bemandedt militært hospital i Danmark (Holstebro Militær Hospital) og et fly til patienttransporter.

Siden har dansk sundhedspersonale med tilknytning til forsvaret deltaget i missioner i bl.a. Ex. Jugoslavien, Etiopien/Eritrea, Sudan, Irak og Afghanistan. I Afghanistan har vi i en årrække udsendt kirurghold til multinationale felthospitaler, og i 2009 kom så den foreløbige kulmination, hvor 100 danske læger, sygeplejersker og andet personale i 3 måneder udgjorde grundstammen på det multinationale felthospital i Camp Bastion i Afghanistans Helmand provins. En indsats, som der kan læses meget mere om inde i bladet.

En stor del af det sundhedsfaglige personale, som deltager i forsvarets internationale engagement har deres hverdag i det danske civile sundhedsvæsen og er tilknyttet forsvaret gennem en kontrakt. Forsvaret har endvidere sammen med regionerne indgået aftale om 18 såkaldte »delelægestillinger«. Det er speciallægestillinger inden for de kirurgiske specialer og anæstesiologi, placeret i tilknytning til landets traumecentre. I disse stillinger arbejdes der 9 måneder om året på den pågældende sygehusafdeling og 3 måneder om året i forsvarets regi – heraf som oftest 2 måneder på et internationalt felthospital.

På uddannelsesområdet er der også gennem årene udviklet et frugtbart samarbejde mellem Forsvarets Sundhedstjeneste og det civile sundhedsvæsen. Det er specielt inden for traumatologien, hvor man i fællesskab har etableret en række uddannelser til forbedring af den initiale traumebehandling – såvel civilt som militært. Der er her tale om uddannelser som Prehospital Trauma Life Support (PHTLS), Advanced Trauma Life Support (ATLS), Acute Trauma Care Nurses (ATCN) og Definitive Surgical Trauma Care (DSTC). På de nævnte kurser deltager både civile og militære kursister, og flere kurser gennemføres udelukkende på militære etableringer.

»Medical Force Health Protection« er som konsekvens af det internationale engagement et område inden for militærmedicinen af stigende betydning. Inden danske soldater udsendes til et missionsområde udarbejdes på baggrund af medicinske informationer og evt. besøg i området en såkaldt medicinsk trusselsvurdering. Der tages på baggrund af denne bl.a. stilling til vaccinationspolitik, vand-/fødevareforsyning, hygiejniske forholdsregler, særlige miljøforholdsregler og organisationen af den samlede sundhedsstøtte. Der gennemføres under missionen en løbende helbredsovervågning, som bl.a. understøttes af forsvarets elektroniske patientjournalssystem (COSMIC), som nu er totalt implementeret nationalt og i samtlige internationale missioner.

Militærmedicinen er et multidisciplinært område i rivende udvikling og med berøringsflader til en lang række lægelige specialer. Det ses således som en helt naturlig konsekvens, at det netop er besluttet at søge militærmedicinen etableret som et egentligt lægeligt fagområde.